

B.A. Sem-1

Paper-102 – Indian Social Structure

ખાલી જગ્યા પૂરો:-

1. ગ્રામીણ ભારતમાં મુખ્ય વ્યવસાય _____ છે. (કૃષિ, વેપાર, ઉદ્યોગ)
2. સ્પેશિયલ મેરેજ એક્ટ _____ સાલમાં અમલમાં આવ્યો. (1954,1960,1970)
3. સ્ત્રી-સ્ત્રી વચ્ચે જાતિય સંબંધોને _____ કહી શકાય. (લિલ ઇન રિલેશન, લેસ્બિયન રિલેશન, ગે-રિલેશન)
4. ભારતનાં બંધારણમાં આદિવાસીઓને _____ નામે ઓળખાય. (આદિમ જાતિઓ, જ્ઞાતિ, અનુસુચિત જાતિ)
5. _____ એ લગ્નની વ્યાખ્યા આપી છે. (વિસ્ટર માર્ક, વેલર, દેસાઈ)
6. _____ એ જ્ઞાતિનાં લક્ષણો આપ્યા છે. (ડો. ધુર્પે, વેલર, તારાબેન પટેલ)
7. ભારતમાં આદિવાસી સમાજની વસ્તી _____ % છે. (8,30,40)
8. _____ ભારતીય સમાજનું કલંક છે. (અસ્પૃશ્યતા, એકતા, ધર્મ)
9. ભારતમાં _____ થી વધુ જ્ઞાતિઓ છે. (3000,4000,5000)
10. ભારતમાં સૌથી વધુ વસ્તી ધરાવતું અલપસંખ્યક ધાર્મિક જૂથ કયું છે ? (શીખ, મુસ્લિમ, ખ્રિસ્તી)
11. જ્ઞાતિનું સભ્યપદ _____ થી નક્કી થાય છે. (ધર્મ, કર્મ, જન્મ)
12. ગુજરાતમાં અનુસુચિત જાતિઓની વસ્તીનું પ્રમાણ કેટલા ટકા છે (09,10,15)
13. _____ આદિવાસીઓમાં ભ્રાતૃકીય બહુપતિપ્રથા જોવા મળતી નથી. (ટોડા, ખાસા, નાયર)
14. ભારતમાં કોણે સતીપ્રથા નાબુદ કરાવી? (રાજારામ મોહનરોય, જ્યોતિબા કુલે, દયાનંદ સરસ્વતી)
15. ભારતમાં સ્પેશિયલ મેરેજ એક્ટ ક્યારે અમલમાં આવ્યો? (1955,1920,1915)
16. હિન્દુ લગ્ન ધારો _____ માં અમલમાં આવ્યો. (1955,1920,1915)
17. ભારતમાં બંધારણની કલમ _____ મુજબ અસ્પૃશ્યતા નાબુદ કરવામાં આવી છે. (15,17,30)
18. ગુજરાતમાં ઉચ્ચ જ્ઞાતિની વસ્તીનું પ્રમાણ _____ % છે. (26,28,31)
19. ગુજરાતમાં OBC સમાજની વસ્તીનું પ્રમાણ _____ % છે. (51,49,15)
20. ગુજરાતમાં અનુસુચિત જાતિની વસ્તીનું પ્રમાણ _____ % છે. (7,12,15)
21. ગુજરાતમાં આદિવાસી વસ્તીનું પ્રમાણ _____ % છે. (51,7,15)
22. ભારત દેશ _____ ખંડમાં આવેલો છે. (યુરોપ, આફ્રિકા, એશિયા)
23. ગ્રામ સમુદાયમાં સંબંધો _____ પ્રકારનાં હોય છે. (અનૌપચારિક, ઔપચારિક, આર્થિક)
24. અસ્પૃશ્યતા નિવારણ ધારો _____ વર્ષથી અમલી બન્યો. (1954,1955,1976)
25. અમુક જૂથ કે સગામાં લગ્નનો નિષેધ મુક્ત નિયમને _____ કહી શકાય. (અંતલગ્ન, બહિલગ્ન, અનુલોમ લગ્ન)
26. સ્પેશિયલ મેરેજ એક્ટ 1954 હેઠળ થતા લગ્ન _____ ગણાય છે. (પ્રિમ લગ્ન, સિવિલ મેરેજ, પ્રતિલોમ લગ્ન)
27. જ્ઞાતિઓ વચ્ચેનાં પરસ્પરાવલંબી સેવાનાં સંબંધો _____ પ્રથા દ્વારા સંસ્થીકૃત થયેલા હતા. (વર્ગ, જજમાની, વર્ણ)
28. _____ એ ભારતીય સમાજની આગવી ખાસિયત છે. (જ્ઞાતિ વ્યવસ્થા, કુટુંબ વ્યવસ્થા, લગ્ન વ્યવસ્થા)
29. હિન્દુ સમાજમાં લગ્ન એ પવિત્ર _____ છે. (સંસ્કાર, કરાર, બંધન)
30. વર્ણો _____ છે. (બે, ત્રણ, ચાર)
31. જ્ઞાતિ વ્યવસ્થા _____ સમાજ વ્યવસ્થા છે. (બંધ, ખુલ્લી, બંને)

32. ભારતીય સમાજવ્યવસ્થાનું મુખ્ય એકમ _____ છે. (કુટુંબ, લગ્ન, જ્ઞાતિ)
33. 2001 ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ગ્રામ સમુદાયોની વસ્તી _____ છે. (76%, 86%, 78%)
34. શહેરી સમાજમાં વસ્તીની ગીચતા જોવા મળે છે. (હા, ના)
35. નગર આયોજન _____ નું વિજ્ઞાન છે. (પુરાણશાસ્ત્ર, વાસ્તુશાસ્ત્ર, નિતિશાસ્ત્ર)
36. બ્રિટિશ યુગ પરિવર્તનનો યુગ છે. (હા કે ના)
37. સ્ત્રી પુરુષ સમાનતાનો સિધ્ધાંત બંધારણનાં 14 અને 15 માં આર્ટિકલમાં આપવામાં આવ્યો છે. (હા કે ના)
38. ભાઈ-બહેન વચ્ચે _____ સંબંધ હોય છે. (લોકીનો, મિત્રતાનો, અન્ય)
39. જ્ઞાતિ બહાર લગ્ન એટલે બહિલગ્ન. (હા કે ના)
40. ગુજરાતનાં જ્ઞાતિ કોટીક્રમમાં ‘વાણીયા’ નો _____ જ્ઞાતિમાં સમાવેશ થાય છે. (નિમ્ન, મધ્યમ, ઉચ્ચ)

જોડકા જોડો:-

41	A	B
	I. રચનાતંત્ર	અ. ગ્રામીણ સમુદાય
	II. ખેતી	બ. માળખું
	III. વેપાર	ક. આદિમ
	IV. 342 કલમ	ડ. નગર સમાજ
		ઈ. ભારત
42	A	B
	I. વેસ્ટર માર્ક	અ. પસંદગી વિષયક લગ્ન
	II. અંતલગ્ન	બ. લગ્નની વ્યાખ્યા
	III. બહિલગ્ન	ક. સમાજ
		ડ. સમાન રુધિર લગ્નનિષેધ
43	A	B
	I. ગ્રામીણ સમુદાય	અ. વેપાર
	II. નગર સમુદાય	બ. ખેતી
	III. 342 કલમ	ક. આદિમ આદિજાતિ જૂથો
	IV. ભારત	ડ. ધર્મ
		ઈ. બહુમુખી સમાજ
44	A	B
	I. આદિવાસી	અ. વાણીયા
	II. મધ્ય જ્ઞાતિ	બ. પાટીદાર
	III. ઉચ્ચ જ્ઞાતિ	ક. આદિમ જાતિઓ
	IV. જ્ઞાતિનાં લક્ષણો	ડ. ધર્મ
		ઈ. ડો. ધૂર્ષ
45	A	B
	I. સળીવહુ	અ. બહિલગ્નનો નિયમ
	II. સગોત્તલગ્ન નિષેધ	બ. અંતલગ્નનો નિયમ
	III. વેસ્ટર માર્ક	ક. સમાજ
		ડ. લગ્નની વ્યાખ્યા
46	A	B
	I. દૂરવર્તી સંબંધો	અ. સાંસ્કૃતિક સંદર્ભ
	II. ડો. વિદ્યુત જોષી	બ. જ્ઞાતિ અસર્મથતા નિવારણ કાનૂન
	III. 1976	ક. શહેર સમુદાય

IV. ટોડા સમુદાય	ડ. સપિંડ લગ્ન પર નિષેધ
V. બહિલગ્ન	ઈ. ભાતુક્રિય બહુપતિ લગ્નપ્રથા
VI. સામાજિક કાનૂનીકરણનો પ્રારંભ	ઈ. બ્રિટિશ શાસનકાળ દરમ્યાન
VII. અસ્પૃશ્યતા	ઉ. સભ્રાતુકીય બહુપતિ લગ્નપ્રથા
	ઊ. સમાજશાસ્ત્રી

નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા જણાવો :-

47. ગ્રામીણ સમુદાયનો ધર્મ પ્રકૃતિ પ્રધાન છે.
48. ભારત એક બહુમુખી સમાજ છે.
49. શહેર દૂરવર્તી સમુદાય છે.
50. લગ્ન એ સ્ત્રી-પુરુષ વચ્ચેનો વિશિષ્ટ સંબંધ છે.
51. જ્ઞાતિપંચ તેની નિયંત્રણ શક્તિ ગુમાવી રહ્યું છે.
52. આદિવાસીઓની અર્થવ્યવસ્થામાં કાર્યોનાં વિશેષીકરણનો અભાવ હોય છે.
53. હિંદુ લગ્નધારો 1955 માં ઘડાયો.
54. જ્ઞાતિ પંચાયત એ જ્ઞાતિનું લક્ષણ છે.
55. ગુજરાતમાં પાટીદારોની વસ્તી 15% છે.
56. જ્ઞાતિના પાયા પર ગુજરાતનાં સમાજનું ધ્રુવીકરણ થયું છે.
57. જ્ઞાતિ સંઘર્ષનું નિવારણ અસ્પૃશ્યતા નાબુદી છે.
58. જ્ઞાતિ કોટિક્રમ જ્ઞાતિઓનો ચઢતો-ઉતરતો ક્રમ સૂચવે છે.
59. ન્યાયિક પૃથક્કવાસ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવે છે.
60. સમાજશાસ્ત્રનો પિતા મેક્સવેબર છે.

Answer Key :-

1. કૃષિ	14. રાજારામ મોહનરોય	26. સિવિલ મેરેજ
2. 1954	15. 1954	27. જજમાની
3. લેસ્બિયન રિલેશન	16. 1955	28. જ્ઞાતિ વ્યવસ્થા
4. આદિમ જાતિઓ	17. 15	29. સંસ્કાર
5. વેસ્ટર માર્ક	18. 26	30. ચાર
6. ડો. ધુર્ષે	19. 49	31. બંધ
7. 8	20. 7	32. કુટુંબ
8. અસ્પૃશ્યતા	21. 15	33. 76%
9. 3000	22. ઓશિયા	34. હા
10. મુસ્લિમ	23. અનોપચારિક	35. પુરાણશાસ્ત્ર
11. જન્મ	24. 1976	36. હા
12. 07	25. બહિલગ્ન	37. હા
13. નયર		38. લોહીનો

39. ઢ

40. મધ્યમ

41.

- I. - બ
- II. - અ
- III. - ડ
- IV. - ક

42.

- I. - બ
- II. - ડ
- III. - અ

43.

- I. - બ
- II. - અ
- III. - ક
- IV. - ઈ

44.

- I. - ક
- II. - અ
- III. - બ
- IV. - ઈ

45.

- I. - બ
- II. - અ
- III. - ડ

46.

- I. - ક
- II. - ઊ
- III. - બ
- IV. - ઈ
- V. - ડ
- VI. - ઈ
- VII. - અ

47. સાર્યું

48. સાર્યું

49. સાર્યું

50. સાર્યું

51. સાર્યું

52. સાર્યું

53. સાર્યું

54. ખોટું

55. સાર્યું

56. સાર્યું

57. સાર્યું

58. સાર્યું

59. સાર્યું

60. ખોટું